

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

СУЧАСНІ ФОРМИ І МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
14 грудня 2023 року*

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, директор навчально-наукового інституту природничо-математичних наук, інформатики та менеджменту Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Соловейчук Олена Максимівна – фахівець Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери.

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №6 від 28.12.2023 р.)*

Рецензенти:

Дарманська І. М. – доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Галус О. М. – доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Княжева І. А – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Сучасні форми і методи організації освітнього процесу в умовах цифрової трансформації: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2023. 118 с.

До збірника ввійшли матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу в умовах цифрової трансформації, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери у закладах освіти.

Науковці висвітлюють питання щодо сучасних форм і методів організації освітнього процесу в умовах цифрової трансформації.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

Створення інтерактивних елементів для програм, додатків та веб-сайтів. Використовується для полегшення взаємодії користувача з програмним забезпеченням.

Кінетичні інсталяції використовують рухомі елементи та датчики для створення об'єктів та інсталяцій в області мистецтва та дизайну.

ГОДОВАН Владлена Володимирівна

УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИХ ПРОГРАМ У ГАЛУЗІ «ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я» З УРАХУВАННЯМ ПРОБЛЕМИ КОМПЛАЄНТНОСТІ В МЕДИЦИНІ

У сучасній медицині фармакотерапія розглядається як доданок не тільки фармацевтичного (чи надходить препарат до організму хворого?), фармакокінетичного (чи надходить препарат до місця дії?), фармакодинамічного (чи здійснює препарат потрібний фармакологічний вплив?), терапевтичного (чи переходить фармакологічний ефект у відповідну терапевтичну дію?) процесів, але і психологічного сприйняття пацієнта (ставлення до лікаря і призначеної терапії). Сьогодні такі поняття, як «комплаєнс» (від лат. *complere* – здійснення, виконання, або від англ. *compliance* – згода, пристосування, поділ поглядів) та «прихильність до лікування» (від англ. *adherence*), а також «noncompliance» (непідпорядкування), «nonadherence» (недотримання, невиконання), стали невід'ємною складовою успіху лікування хвороби. Термін «комплаєнтність» – точно та усвідомлене виконання пацієнтом рекомендацій лікаря під час лікування – став застосовуватися лікарями з 1970-х років. Ці рекомендації відносяться як до прийому препаратів, так і до зміни стилю життя (відсутність шкідливих звичок, правильне харчування, фізична активність та ін.). Поведінка пацієнта, що збігається з рекомендованим лікуванням, називають комплаєнтною. Під терміном «прихильність до лікування» розуміють ступінь відповідності поведінки хворого рекомендаціям, отриманим від лікаря (щодо прийому лікарських засобів (ЛЗ), дотримання дієти та інших заходів зміни способу життя).

Проте, не дивлячись на достатньо високий рівень сучасної медицини, лікар все частіше стикається з проблемою низької комплаєнтності та прихильності до лікування. Причини формування цих феноменів різноманітні.

По-перше, вони можуть бути пов'язані з призначеною фармакотерапією: лікарською формою/шляхом застосування (страх внутрішньовенного введення), смаковими властивостями препарату, складними схемами дозування та прийому ліків, одночасним багаточисленним призначенням ЛЗ (але не поліпрагмазією), неприйнятністю реальних або передбачуваних небажаних ефектів (приблизно у 50 % випадків є відмовою від лікування), тощо. У цій тезі ми маємо на увазі, що призначене лікування є ефективним, раціональним і

правильним згідно протоколів і досвіду лікаря. Проте для неухильного виконання пацієнтом успішної фармакотерапії лікар повинен зібрати додатковий анамнез та провести роз'яснювальну беседу щодо уникнення неприйнятних для нього страхів і ризиків, а також внести відповідні корективи у схему лікування, враховуючи переваги людини.

Друга причина виникнення низької комплаєнтності пов'язана з самим пацієнтом (в педіатрії та геріатрії найчастіше з членами сім'ї): згідно статистики, це чоловіча стать, молодий вік, внутрішньосімейні взаємовідносини (особливості розпорядку дня сім'ї, відносини членів сім'ї до хворого та його захворювання), низький рівень освіти, культури, медичної грамотності, неправдива інтернет-інформація, і, як наслідок, недостатньо розуміння хвороби і діагнозу, упередження щодо лікування; ставлення до власного стану здоров'я, хвороби (не варто уваги, реально не існує (асимптомний перебіг), невиліковно), соціально-економічні проблеми (висока вартість ЛЗ, погана матеріальна забезпеченість, вторинні вигоди від захворювання, наприклад, отримання грошових виплат, допомог, пільг з інвалідності), тощо.

Третьою причиною виникнення низької комплаєнтності є характер хвороби, наприклад, це хронічне захворювання (бронхіальна астма, епілепсія, цукровий діабет, артеріальна гіпертензія тощо), яке потребує тривалої терапії, когнітивні, психічні порушення, фізична неспроможність тощо.

Проте, на наш погляд, є ще четверта причина низької комплаєнтності, яка пов'язана з лікарем. У цьому аспекті можна виділити об'єктивні (низький рівень довіри до лікаря та медичної спільноти та ін.) та суб'єктивні (лікар не зміг встановити довірчі взаємовідносини «лікар-пацієнт») чинники. Необхідно зазначити, що найбільшим впливом для формування комплаєнтності є лікар. Жодна з вказаних вище причин окремо не має визначальної дії для створення комплаєнтності. Як правило, вплив різних чинників взаємопов'язаний. Тому щирість, співчуття до хворого, відданість своїй справі, ентузіазм і впевненість лікаря можуть вплинути на психологічну складову фармакотерапії та ставлення пацієнта до терапії, сприяти успішному лікуванню.

Основними факторами, що сприяють підвищенню комплаєнтності, є, по-перше, у зрозумілій для пацієнта та його родичів формі інформування відносно перебігу, тяжкості та наслідків захворювання, проведення певних діагностичних дій (при необхідності), користі та ризику терапії, з'ясування прийнятності та доступності лікування; по-друге, упевнитись, що надана інформація сприяє неухильному дотриманню рекомендацій і чи не буде хворий по необізнаності, безтурботності або при неефективності ЛЗ збільшуватися можливий ризик, пов'язаний з їх прийомом. Наслідки невиконання призначень лікаря торкаються багато аспектів лікувального процесу і безпосередньо впливають на всі вище вказані складові фармакотерапії. Тому проблема комплаєнтності є міждисциплінарною (клінічною, соціально-психологічною, організаційною, етико-правовою).

У зв'язку з вище викладеним, доцільним є удосконалення освітньо-

професійних програмах (ОПП) у галузі «Охорона здоров'я», а саме збільшення обов'язкових кредитів за європейськими стандартами «Клінічної фармакології» та всебічна інтеграція освітніх компонент клінічних кафедр (терапевтичного, хірургічного, акушерсько-гінекологічного, педіатричного профілю) зі дисциплінами психологічної та етико-правової спрямованості та ін.

ГРЕЧАНИК Олена Євгенівна

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ СЕРВІСІВ У ВИКЛАДАЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

У сучасному світі цифровізація є невід'ємною частиною суспільного життя, бо охопила всі його сфери: економічну, політичну, соціальну тощо. Не стала виключенням і царина освіти, оскільки чимало факторів указують на необхідність розвитку цифрової компетентності викладача, а саме:

- здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології, технології дистанційного навчання, розробляти дистанційні навчальні курси та здійснювати облік навчальних досягнень здобувачів освіти;

- організація взаємодії викладача та студентів в освітньому онлайн середовищі;

- уміння виготовляти якісні сучасні освітні продукти – електронні навчально-методичні матеріали, у тому числі в текстовому, відео, аудіо форматах;

- уміння конвертувати навчальні та методичні матеріали в різні формати – як тексти, так і зображення, відео тощо;

- здатність до саморозвитку, самоосвіти, самовиховання, самовдосконалення, професійного та кар'єрного зростання.

Цифрові сервіси в освіті розробляють для поліпшення якості, швидкості та привабливості передавання інформації у викладанні та навчанні: електронні навчальні системи, соціальні мережі, відеосервіси, сервіси для роботи з графікою та створення ігрових навчальних матеріалів. Ці ресурси розробляють для того, щоб спростити відстеження навчальних результатів та прогресу, підвищити мотивацію й інтерес до навчання здобувачів освіти за рахунок урізноманітнення форм отримання, репродукції, аналізу та застосування знань, зробити освіту більше відкритою та доступною; стимулювати активність і самостійність здобувачів освіти всіх рівнів, розвивати навички самостійної роботи та креативність.

У процесі викладацької діяльності науково-педагогічні працівники можуть використовувати цифрові сервіси для виконання таких завдань:

- 1) створення якісного освітнього контенту – освітніх програм, освітніх компонент (лекцій, семінарських і практичних занять, виробничої та науково-дослідної практики), причому як для розміщення їх на платформах для самостійного опрацювання навчального матеріалу здобувачами освіти –

ЗМІСТ

АБЕРНІХІНА Ірина Георгіївна Використання інтерактивних онлайн-платформ для набуття студентами практичних навичок у сфері страхування	3
АВРАМЕНКО Богдана Володимирівна Відеоматеріали як засіб вивчення іноземної мови	7
АТАМАНЮК Зоя Миколаївна Теоретико-методологічна складова дослідження свободи як фактора соціокультурних трансформацій	10
БОГДАНОВА Інна Михайлівна Стратегії створення багатомірної педагогіки	14
ВАРІНА Ганна Борисівна Практико орієнтовані вектори реалізації кейс-технологій в процесі реалізації студентоцентрованого навчання	17
ВЕЧЕРОВА Євгенія Миколаївна Освітній процес і праворозуміння: щодо оптимізації пізнання	23
ВЦУКАЄВА Катерина Михайлівна Організаційно-змістові аспекти викладання навчальної дисципліни «Соціальний супровід клієнта»	27
ІОНОВ Ігор Анатолійович, ВОЛКОВА Руслана Євгенівна, ТВЕРДОХЛІБ Олена Володимирівна Створення віртуальної лабораторної роботи з біологічних дисциплін за допомогою методів цифрової трансформації	28
ГЛАДУШЕВСЬКА Ольга Михайлівна Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти. Інтерактивні технології у дизайні	32
ГОДОВАН Владлена Володимирівна Удосконалення освітньо-професійних програм у галузі «Охорони здоров'я» з урахуванням проблеми комплаєнтності в медицині	34
ГРЕЧАНИК Олена Євгенівна Використання цифрових сервісів у викладацькій діяльності	36
ГРОШОВЕНКО Ольга Петрівна Екологічна культура як умова формування сучасного поствоєнного суспільства	39
ДРУГОВА Олена Сергіївна Критичне мислення у бізнес-середовищі: ключ до ефективного управління та інновацій	43
ЗДІР Дарина Русланівна Інноваційні технології активного навчання Учнів початкової школи	45
ЗОРОЧКІНА Тетяна Сергіївна Формування ключових компетентностей молодших школярів засобами технології «flipped classroom»	48
КВАСИКОВА Ганна Сергіївна Використання штучного інтелекту в фізико-математичному аспекті: переваги, ризики та можливості вдосконалення в закладі передвищої та вищої освіти	50
КОЛБІНА Людмила Анатоліївна Використання lego-технології в освітньому процесі нової української школи	54